

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila právní věci žalobce: **V. P.**, zast. Mgr. Danielelem Holým, advokátem, se sídlem Václavské náměstí 846/1, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 6. 2020, č. j. MPSV-2020/124690-911, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 3. 2022, č. j. 2 Ad 27/2020-34,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Odměna a náhrada hotových výdajů ustanoveného zástupce žalobce Mgr. Daniela Holého, advokáta, **se určuje** částkou ve výši 3.146 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Odůvodnění:

I.

[1] Úřad práce České republiky, krajská pobočka pro hlavní město Prahu (dále jen „úřad práce“) rozhodnutím ze dne 21. 2. 2020, č. j. 6199/2020/AAF (dále jen „rozhodnutí úřadu práce“), nepřiznal žalobci dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení za měsíc červenec 2019 podle § 33 odst. 2 a § 63 odst. 1 a 2 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), pro nesplnění podmínky podle § 33 odst. 2 uvedeného zákona.

[2] Žalovaný v záhlaví uvedeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí úřadu práce.

II.

[3] Žalobce brojil proti napadenému rozhodnutí žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“). Ten žalobu shora označeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Městský soud dospěl k závěru, že podle § 33 zákona o pomoci v hmotné nouzi lze přiznat doplatek na bydlení i navzdory tomu, že nebyly splněny podmínky pro přiznání

příspěvku na živobytí, nicméně pouze v případě, že příjem žadatele a společně posuzovaných osob nepřesáhne 1,3násobek částky živobytí. V takovém případě je následně zapotřebí, aby od příjmu těchto osob byl pro účely rozhodnutí o nároku na doplatek na bydlení snížen o *přiměřené* náklady na bydlení v souladu s § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, a nikoliv *odůvodněné* náklady na bydlení, jak se namítal stěžovatel.

[5] Městský soud přitom dovodil, že žalovaný správně dovodil, že příjem společně posuzovaných osob v daném případě činil 15.165 Kč. Uvedená částka však byla vyšší než 1,3násobek částky živobytí žalobce a společně posuzované osoby, která činila v rozhodném období 8.850 Kč. Nárok na dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení za červenec 2019 tudíž žalobci nevznikl.

[6] Za důvodnou neshledal ani námitku žalobce týkající se ústavnosti požadavku na umožnění provedení sociálního šetření či šetření na místě. Upozornil totiž, že uvedená dávka pomoci v hmotné nouzi nebyla žalobci přiznána právě proto, že nesplnil zákonné podmínky podle § 33 odst. 2 věty druhé zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[7] Zbylé žalobní námitky městský soud považoval z hlediska řízení o doplatku na bydlení za irelevantní, vztahující se k řízení o příspěvku na živobytí. Ten však nebyl předmětem nynějšího řízení.

III.

[8] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní brojí proti napadenému rozsudku kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) s. ř. s. Navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit městskému soudu k dalšímu řízení.

[9] Stěžovatel v kasační stížnosti (resp. v jejím doplnění) upozorňuje na to, že je potřeba vypočítávat příjmy výhradně podle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi, který slouží pro účely příspěvku na živobytí za použití *odůvodněných* nákladů na bydlení. Stěžovatel dále namítá, že se městský soud nevypořádal se všemi žalobními námitkami, a to konkrétně s žalobcem předestřeným výpočtem výše dávky, který žalobce v řízení předložil. Pro uvedené považuje napadený rozsudek za nepřezkoumatelný.

[10] Stěžovatel v kasační stížnosti také poukazuje na rozpor vyplývající z napadeného rozsudku. Přestože totiž městský soud dovodil, že není sporu o tom, že stěžovatel je osobou v hmotné nouzi, tuto úvahu nepromítl do závěru o tom, že je stěžovateli třeba požadovanou dávku přiznat, a nikoliv žalobu zamítnout. Má totiž za to, že i kdyby se domáhal nesprávné dávky, je věcí správního orgánu, aby v rámci poradenství pomohl stěžovateli jeho situaci vyhodnotit a doporučit mu dávku vhodnou.

IV.

[11] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti navrhuje kasační stížnost zamítnout. Setrvává na závěru obsaženém v napadeném rozhodnutí, že žalobce v rozhodném období nesplňoval podmínky nároku na doplatek na bydlení. Jedná-li se o tvrzenou rozpornost napadeného rozsudku, žalovaný upozorňuje, že závěr o tom, že stěžovatel je osobou v hmotné nouzi, nevyslovil městský soud v napadeném rozsudku jako svůj vlastní závěr, nýbrž v odst. 48 napadeného rozsudku to uvedl jako reprodukci stěžovatelových tvrzení.

pokračování

V.

[12] Nejvyšší správní soud především zkoumal podmínky přijatelnosti kasační stížnosti. Podle § 104a odst. 1 s. ř. s., s účinností od 1. 4. 2021, platí, že za podmínky, kdy před městským (krajským) soudem rozhodoval o věci specializovaný samosoudce, a tato kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud jako nepřijatelnou (změna na základě novely soudního řádu správního provedené zákonem č. 77/2021 Sb.).

[13] Vymezením neurčitého právního pojmu „podstatný přesah vlastních zájmů stěžovatele“ se již Nejvyšší správní soud zabýval při výkladu ustanovení § 104a s. ř. s., ve znění účinném do 31. 3. 2021 (srov. usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006-39). Ač byl novelou soudního řádu správního provedenou zákonem č. 77/2021 Sb. rozšířen okruh případů, při jejichž přezkumu Nejvyšší správní soud posuzuje přijatelnost kasační stížnosti, a nově se nejedná jen o věci azylu, resp. o věci mezinárodní ochrany, nýbrž o všechny věci, v nichž před městským (krajským) soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, tato změna nezakládá žádný rozumný důvod měnit kritéria přijatelnosti kasační stížnosti. Při rozhodování o nepřijatelnosti kasační stížnosti proto Nejvyšší správní soud i nadále vychází z judikaturně ustálených kritérií, jež pramení ze závěrů usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 (srov. např. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33, nebo usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 9. 2021, č. j. 9 Azs 180/2021-33 a řadu dalších). Z citovaného usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39 přitom vyplývá, že kasační stížnost Nejvyšší správní soud přijme k meritornímu přezkumu v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu, a to buď z důvodu neexistence, nejednotnosti nebo překonání judikatury, nebo v případě zásadního právního pochybení krajského soudu.

[14] V nynější věci Nejvyšší správní soud ověřil, že se § 104a odst. 1 s. ř. s., ve znění účinném od 1. 4. 2021, na nyní projednávanou věc užije, neboť městský soud rozhodl po nabytí účinnosti uvedené novely soudního řádu správního, a jedná se o věc sociální péče, kterou ve smyslu § 31 odst. 2 s. ř. s. rozhoduje specializovaný samosoudce. Zbývá tedy posoudit, zda věc svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele, a je tak důvod k jejímu přijetí k věcnému posouzení. Tento podstatný přesah vlastních zájmů však Nejvyšší správní soud v projednávané věci neshledal.

[15] Stěžovatel v nyní projednávané věci namítá jednak nepřezkoumatelnost napadeného rozsudku pro nevypořádání všech žalobních námitek a také pochybení spočívající v použití § 9 odst. 1 pro účely výpočtu příjmu ve smyslu § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[16] K namítané nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku Nejvyšší správní soud poukazuje na svoji ustálenou judikaturu, v níž vymezil kritéria nepřezkoumatelnosti rozhodnutí správních soudů (srov. např. rozsudky ze dne 28. 5. 2009, č. j. 9 Afs 70/2008-13, ze dne 21. 12. 2011, č. j. 4 Ads 58/2011-72, ze dne 29. 3. 2013, č. j. 8 Afs 41/2012-50, a řadu dalších). Z této judikatury především vyplývá, že správní soudy nejsou povinny, aby dostály požadavku na přezkoumatelnost svých rozhodnutí, detailně reagovat na každou dílčí námitku žalobce, ale postačí přednést vlastní ucelený argumentační systém, který

je dostatečně a logicky vyložen (srov. také nález ÚS ze dne 12. 2. 2009, sp. zn. III. ÚS 989/08). Těmto požadavkům napadený rozsudek dostal, a nelze jej tudíž považovat za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů spočívající v opomenutí některé ze žalobních námitek.

[17] Stěžovatelem tvrzené pochybení při aplikaci relevantních ustanovení zákona o pomoci hmotné nouzi, tedy opodstatněnost námitky, že mají být pro účely výpočtu dle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi brány v potaz *odůvodněné*, a nikoliv *přiměřené* náklady na bydlení, pak Nejvyšší správní soud taktéž nedovodil. Na tomto místě přitom postačí odkázat na judikaturu kasačního soudu, v níž se k téže otázce již opakovaně vyjádřil (viz zejména rozsudek ze dne 23. 6. 2023, č. j. 5 Ads 132/2022-33, týkající se doplatku na bydlení za měsíc březen 2019 či navazující usnesení ze dne 29. 6. 2023, č. j. 5 Ads 131/2022-40, týkající se doplatku na bydlení za měsíc září 2019, nebo usnesení ze dne 20. 7. 2023, č. j. 5 Ads 130/2022, týkající se doplatku na bydlení za měsíc prosinec 2019 a řadu dalších). Ve zmíněném rozsudku č. j. 5 Ads 132/2022-33 přitom Nejvyšší správní soud vyslovil, že *„[z] judikatury Nejvyššího správního soudu vyplývá, že se pro účely výpočtu příjmu podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi k odůvodněným nákladům na bydlení nepřiblíží, naopak přiměřené náklady na bydlení se do výpočtu zahrnou – k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 6. 2018, č. j. 6 Ads 20/2018-32, body [16] a [19], a na něj navazující judikaturu – konkrétně např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2019, č. j. 7 Ads 500/2018-24, bod [18], ze dne 14. 5. 2020, č. j. 8 Ads 79/2019-47, bod [16], ze dne 23. 7. 2019, č. j. 5 Ads 101/2017-79, bod [19], nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 Ads 298/2018-40, bod [12]).*

[18] Uvádí-li konečně stěžovatel, že napadený rozsudek trpí rozporností spočívající v tom, že ač městský soud dovodil, že stěžovatel je osobou v hmotné nouzi, přesto jeho žalobu zamítl, nezbyvá než dodat, že se o žádný rozpor nejedná. Jak přílehavě poukázal již žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, městský soud v odst. 48. napadeného rozsudku výslovně uvedl, že *„pokud jde o námitku žalobce spočívající v tvrzení, že je osobou v hmotné nouzi, soud uvádí, že tato je zcela irrelevantní, neboť správní orgány v žádném případě nekonstatovaly, že by žalobce nebyl osobou v hmotné nouzi, tj. že by obecně nespadal do osobní působnosti zákona o pomoci v hmotné nouzi, pouze konstatovaly, že žalobce nesplnil podmínky nároku na dávku doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.“* Z uvedené citace relevantní části napadeného rozsudku je nepochybné, že městský soud stěžovateli toliko vysvětlil, že uvedená otázka (zda je osobou v hmotné nouzi) je bez významu za situace, kdy nesplňuje podmínky nároku na požadovanou dávku.

[19] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného shrnuje, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti (pro nedostatek důvodů či pro nesrozumitelnost), není zde ani jiná vada řízení před městským soudem, která by mohla mít vliv na nezákonnost napadeného rozsudku, krajský soud se nedopustil ani judikturního odklonu či hrubého pochybení při výkladu hmotného práva a dosavadní vnitřně jednotná a ustálená judikatura dává odpověď na všechny stěžovatelovy kasační námitky.

VI.

[20] Nejvyšší správní soud tudíž uzavírá, že kasační stížnost podstatně nepřesahuje stěžovatelovy vlastní zájmy ve smyslu předpokladů její přijatelnosti vyplývajících z usnesení č. j. 1 Azs 13/2006-39. Pro uvedené ji jako nepřijatelnou odmítl podle § 104a odst. 1 s. ř. s.

pokračování

[21] Nejvyšší správní soud kasační stížnost sice odmítl, na což v rovině náhrady nákladů řízení obecně pamatuje § 60 odst. 3 s. ř. s., avšak k odmítnutí kasační stížnosti pro nepřijatelnost došlo na základě zjednodušeného věcného přezkumu (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020-33). Výrok o nákladech řízení je tudíž odůvodněn § 60 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 120 téhož zákona. Stěžovatel neměl úspěch ve věci, nemá proto právo na náhradu nákladů tohoto řízení. Žalovaný byl ve věci účastníkem úspěšným, v daném případě se však jedná o věc pomoci v hmotné nouzi, v níž se § 60 odst. 1 neuplatní, mělo-li by být právo na náhradu nákladů řízení přiznáno žalovanému. Nejvyšší správní soud proto rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů tohoto řízení.

[22] Stěžovateli byl usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 7. 2022, č. j. 4 Ads 134/2022-31, ustanoven k ochraně jeho práv zástupce Mgr. Daniel Holý, advokát. Podle § 35 odst. 10 s. ř. s. platí hotové výdaje a odměnu za zastupování ustanoveného zástupce stát. Nejvyšší správní soud určil odměnu ustanoveného zástupce ve výši 2.000 Kč za dva úkony právní služby spočívající v převzetí a přípravě zastoupení a v doplnění kasační stížnosti podle § 11 odst. 1 písm. b) a d) ve spojení s § 9 odst. 2 a § 7 bodem 3. vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), spolu s paušální náhradou hotových výdajů související s těmito úkony právní služby vždy po 300 Kč, tj. ve výši 600 Kč podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu. Ustanovený zástupce stěžovatele doložil, že je plátcem daně z přidané hodnoty, částky odměny a náhrady hotových výdajů se proto zvyšuje o tuto daň ve výši 546 Kč (21 % z 2.600 Kč). Celkem se proto odměna a náhrada hotových výdajů za řízení o kasační stížnosti určuje částkou 3.146 Kč, která bude zástupci stěžovatele vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2023

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu